

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH NA
TERENIE MIASTA I GMINY CHORZELE
NA 2020 ROK**

I. Wprowadzenie

Według ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Z 2018. poz. 2137 t.j.) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na Terenie Miasta i Gminy Chorzele na 2019 rok (zwany programem) uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020. Przy opracowywaniu programu zostały uwzględnione wskazówki z publikacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2019 roku, jak również diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych przeprowadzona na terenie Miasta i Gminy Chorzele w III kwartale 2018 roku.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

II. Podstawa prawna

Obowiązek uchwalania niniejszego programu wynika z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Z 2018. poz. 2137 t.j.)

III. Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych.

W celu opracowania niniejszego programu została zrealizowana Diagnoza lokalnych problemów społecznych mieszkańców Gminy Chorzele.

Wnioski i rekomendacje z diagnozy:

W podsumowaniu badań przeprowadzonych na terenie gminy Chorzele można wyróżnić kilka głównych problemów, jakie pojawiły się w wypowiedziach mieszkańców. Na podstawie otrzymanych wyników zostaną również podkreślone najważniejsze kwestie, wymagające szczególnej uwagi ze strony władz samorządowych.

- 1.** Z otrzymanych wyników badań, przeprowadzonych wśród młodych mieszkańców gminy można wnioskować, że najważniejszy zdaje się być problem picia alkoholu – 16% uczniów szkoły podstawowej i 39% gimnazjalistów deklaruje, że inicjację alkoholową ma już za sobą. Co się z tym zapewne wiąże, duża część badanej młodzieży (42% uczniów szkoły podstawowej, 33% gimnazjalistów) jest zdania, że picie piwa jest mniej groźne niż napojów wysokoprocentowych. Niestety zarówno wśród uczniów szkoły podstawowej jak i gimnazjum są osoby deklarujące picie bieżące, a także przyznające się do incydentów upijania się (2% uczniów szkoły podstawowej i 13% gimnazjalistów). Jest to alarmujący sygnał dla władz lokalnych, który powinien skutkować podjęciem działań z zakresu profilaktyki wśród młodzieży.
- 2.** Szczególną uwagę trzeba też zwrócić na fakt, iż część młodych respondentów deklaruje, że po raz pierwszy alkohol pili z rodzicami – takiej odpowiedzi udzieliło po 24% uczniów w obydwu grupach wiekowych (uczniowie, którzy wcześniej deklarowali inicjację alkoholową), lub innymi dorosłymi członkami rodziny, zwłaszcza uczniowie szkoły podstawowej wyrazili taką opinię. Można zatem mówić o pewnym przyzwoleniu dorosłych na picie wśród młodzieży. Dlatego ważne zdaje się być

skierowanie działań edukacyjnych także w stronę dorosłych mieszkańców gminy, ponieważ żadne działania profilaktyczne nie przyniosą zamierzonych rezultatów, jeśli podstawowa instytucja profilaktyczna jaką są rodzice będzie dawała przyzwolenie na zachowania ryzykowne wśród młodych ludzi.

3. Z kolei gimnazjaliści po raz pierwszy sięgają po alkohol zazwyczaj w towarzystwie rówieśników lub starszych kolegów (50% udzieliło takiej odpowiedzi, natomiast jeśli chodzi o uczniów szkoły podstawowej 35%). Istotne są zatem powody sięgania po alkohol przez młodzież, ponieważ największa część respondentów jako powód podaje chęć dopasowania się do kolegów – 72% uczniów szkoły podstawowej i 61% gimnazjalistów jest takiego zdania, dlatego ważne, aby w działaniach profilaktycznych uwzględnić także nabywanie umiejętności psychospołecznych, jak np. asertywność, radzenie sobie z presją grupy. Alkohol jest także przez młodych ludzi traktowany jako sposób, na dobrą zabawę (44% uczniów szkoły podstawowej i 58% gimnazjalistów wyraziło taką opinię), dlatego ważne jest by wyculić rodziców i innych dorosłych na to, w jaki sposób młodzież spędza czas wolny.

4. Problem wśród młodych mieszkańców gminy, szczególnie gimnazjalistów stanowią także inne substancje psychoaktywne. Do palenia papierosów przyznaje się 10% uczniów szkoły podstawowej i 25% gimnazjalistów. Co jeszcze bardziej niepokojące, 2% uczniów szkoły podstawowej i 5% gimnazjalistów przyznało, że miało kontakt z narkotykami. Dodatkowo młodzi ludzie przyznają, że znają w swoim otoczeniu osoby, które „biorą” narkotyki i to zarówno uczniowie szkoły podstawowej, jak i gimnazjaliści udzielali takich odpowiedzi. Nasuwa się zatem potrzeba informowania ich o niebezpieczeństwach jakie wiążą się z choćby jednorazowym zażywaniem narkotyków (zwłaszcza jeśli mowa o nadal „popularnych” wśród młodzieży dopalaczach), piciem alkoholu czy paleniem papierosów.

5. Potrzebę edukacji potęguje fakt, że część osób dorosłych pytana o poziom własnej wiedzy na temat narkotyków ocenia ją jako wystarczającą (69% respondentów udzieliło takiej odpowiedzi), jednocześnie twierdząc, że używanie narkotyków nie jest niebezpieczne jeśli zdarza się rzadko – tak twierdzi 3% badanych. Może to sugerować, że działania profilaktyczne muszą mieć bardziej kompleksowy charakter i obejmować wszystkie grupy mieszkańców gminy, zwłaszcza rodziców. Bardzo ważne, by zachęcać

rodziców do rozmów na temat uzależnień z młodzieżą, jednocześnie zapewniając im wsparcie merytoryczne w tej kwestii.

6. Godna podkreślenia jest postawa dorosłych mieszkańców gminy wobec zachowań przemocowych. Mieszkańcy dość zgodnie zadeklarowali, że stosowanie kar fizycznych nie jest dobrą metodą wychowawczą – 93% respondentów jest tego zdania. Ważne by wzmacniać taką postawę, a jednocześnie nadal nie ustawać w trudzie edukowania mieszkańców gminy. Tym bardziej, że na pytanie czy znają w swoim otoczeniu osobę doznającą przemocy ze strony najbliższych, 25% udzieliło twierdzącej odpowiedzi. To ważny sygnał dla osób zajmujących się w gminie profilaktyką, by informować mieszkańców o nowelizacjach prawnych odnośnie przemocy, sposobach reagowania i możliwościach pomocy pokrzywdzonym.

7. Dorosli mieszkańcy gminy Chorzele jako jedne z najważniejszych problemów w środowisku lokalnym wskazali picie alkoholu przez młodzież, alkoholizm oraz przemoc w rodzinie. Warto zwrócić na to uwagę lokalnych władz. Mieszkańcy oczekują działań mających na celu ograniczenie problemów alkoholowych (82% wyraziło taką opinię), a jednocześnie 38% dorosłych mieszkańców nie wie jakie działania podejmują lokalne władze, by wyeliminować ten problem.

8. Istotne jest także zwrócenie uwagi na sprzedaż alkoholu na terenie gminy oraz zaostrzenie kontroli sprzedaży. Sami sprzedawcy twierdzą, że sprawdzają dokument tożsamości, chociaż są osoby, które wiedzą o przypadkach sprzedaży alkoholu osobie nieletniej. Natomiast 6% gimnazjalistów i 3% uczniów szkoły podstawowej deklaruje, że samodzielnie kupiło alkohol. Dodatkowo sprzedawcy przyznają, że dochodzi do sytuacji picia alkoholu w obrębie ich punktów. Należy niezwłocznie podjąć kroki ograniczenia wymienionych sytuacji, zwłaszcza, że są one niezgodne z obowiązującymi przepisami.

Podsumowując, w prowadzeniu działań profilaktycznych na terenie gminy Chorzele tak samo istotne wydają się być strategie oparte na przekazywaniu rzetelnej, adekwatnej do odbiorców wiedzy, a także te, oparte na rozwoju umiejętności psychospołecznych jak np. asertywność, poczucie własnej wartości. Nie należy zapominać, że tymi odbiorcami nie mogą być tylko dzieci i młodzież, ale także istnieje silna potrzeba angażowania rodziców,

nauczycieli, pedagogów. Tylko holistyczne podejście do działań profilaktycznych może przynieść zamierzone efekty. Nie zapominajmy także o kontroli punktów sprzedaży oraz przekazywaniu wiedzy osobom, które dysponują alkoholem na terenie gminy. Bardzo ważne by znały one i przestrzegały obowiązujących przepisów.

IV. Cele i zadania programu

1. Cel główny

Celem głównym programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych oraz podnoszenie wiedzy i świadomości mieszkańców z zakresu uzależnień.

2. Zadania programu

	Kategoria zadania	Nazwa zadania	Podmiot realizujący	Miejsce i czas realizacji	Koszt realizacji
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych.	1. Informowanie społeczności lokalnej o możliwościach uzyskania pomocy w zakresie terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych.	MGKRPA, Pedagodzy szkolni, psycholodzy, nauczyciele	Na tablicy ogłoszeń w miejscach publicznych w szkołach i placówkach szkolnych na terenie Miasta i Gminy Chorzele, w gminnym miesięczniku, na stronie internetowej urzędu. I – XII 2020 r.	Zadanie własne
		2. Prowadzenie poradnictwa oraz udzielanie pomocy psychologicznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych w ramach Punktu Konsultacyjnego - zakup materiałów i wyposażenia do punktu - zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych i profilaktycznych	MGKRPA	I –XII 2020 r.	800,00 zł.

		(broszury, ulotki, plakaty, filmy, książki, artykuły profilaktyczne) - zakup i dystrybucja gadżetów profilaktycznych i edukacyjnych			
		3. Wynagrodzenie konsultanta ds. uzależnień.	MGKRPA	I – XII 2020 r.	12 000,00 zł.
		4. Wspieranie placówek leczenia odwykowego (np. finansowanie zakupu artykułów biurowych, papierniczych, profilaktycznych i edukacyjnych).	MGKRPA	I – XII 2020 r.	2 000,00 zł.
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	1. Podejmowanie działań mających na celu udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej osobom i rodzinom z problemem uzależnienia od alkoholu i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie Zwiększenie roli rodziny we wczesnej interwencji.	MGKRPA	Praca ciągła	Zadania własne
		2. Rozpatrywanie wniosków o zastosowanie dobrowolnego i przymusowego leczenia osób uzależnionych: - opinie biegłych sądowych, - opłaty sądowe, - zwrot kosztów podróży po zakończonym etapie terapii, potwierdzonym zaświadczeniem z Poradni Uzależnień.	MGKRPA OPS	Praca ciągła	8 000,00 zł.
		3. Prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin, w których występują problemy alkoholowe: Zakup pomocy i doposażenia do zajęć	MGKRPA	Miasto i Gmina Chorzele, Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 2 w Chorzelach Publiczna Szkoła Podstawowa w	2 500,00 zł.

		socjoterapeutycznych w świetlicach w Chorzelach i Zarębach		Zarębach I - VI i X - XII 2020 r.	
		4. Wynagrodzenie terapeutów w świetlicach socjoterapeutycznych w Chorzelach i Zarębach.	MGKRPA	I - VI i X - XII 2020 r.	7 500,00 zł.
		5. Dożywianie dla uczniów biorących udział w zajęciach na świetlicach socjoterapeutycznych.	MGKRPA	I - VI i. X - XII 2020 r.	5 400,00 zł
		6. Funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	OPS w Chorzelach	Praca ciągła	Zadanie własne
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, alkoholowych i narkomanii dla dzieci i młodzieży.	1. Wspieranie szkół w zakresie realizacji Szkolnych Programów Profilaktycznych, poprzez różnorodne działania profilaktyczne, szkoleniowe i edukacyjne zawarte w programie w celu edukowania dzieci i młodzieży o szkodliwości alkoholu, o sposobach radzenia sobie z presją grupy i tym samym zapobiegania przedwczesnej inicjacji alkoholowej.	MGKRPA	Szkoły na terenie Miasta i Gminy w Chorzelach.	Zadanie własne
		2. Zakup profesjonalnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, warsztatów profilaktycznych, spektakli teatralnych, widowisk artystycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej. - Pomoc w organizacji programów profilaktycznych na terenie Miasta i Gminy (zakup programów profilaktycznych i edukacyjnych).	MGKRPA	Szkoły na terenie Miasta i Gminy Chorzele.	5 000,00 zł.
		3. Pomoc w zorganizowaniu i	MGKRPA Szkoły z	IV - XII 2020 r.	40 000,00 zł.

		organizacja imprez o charakterze profilaktycznym, kulturalno - edukacyjnym (XX Wielki Festyn Profilaktyczny, imprezy, Letni Festyn profilaktyczno – edukacyjny, uroczystość „Mikołajki 2020” i konkursy promujące bezpieczeństwo w ruchu drogowym i zdrowy styl życia bez nałogów oraz inne).	tereny Miasta i Gminy Chorzele		
		4. Organizacja zajęć propagującego zdrowy styl życia bez nałogów, edukujących na temat wpływu substancji psychoaktywnych na zdrowie, rozwijających asertywność itp. dla dzieci i młodzieży w czasie ferii zimowych 2020. (wynagrodzenie opiekunów, zakup artykułów do zajęć, dożywianie, nagrody dla uczestników)	MGKRPA Szkoły z tereny Miasta i Gminy Chorzele	I-II 2020 r.	11 500,00 zł.
		5. Organizacja wypoczynku letniego z zajęciami socjoterapii dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych , półkolonie „lato w mieście 2020”.	MGKRPA	VII – VIII 2020 r.	49 000,00 zł.
		6. Organizacja wypoczynku zimowego i letniego (dofinansowanie do turnusów kolonijnych, obozów harcerskich, wycieczek szkolnych)	MGKRPA Organizacje pozarządowe.	I – II 2020 r. VII – VIII 2020 r.	2 000,00 zł
		7. Wspieranie zajęć sportowo-rekreacyjnych, dla dzieci i młodzieży szkolnej (np. zakup wyposażenia i materiałów niezbędnych do zajęć, usługa za prowadzenie zajęć, wynajem sali/hali sportowej, wyjazdy (zwrot kosztów przejazdów).	MGKRPA	Szkoły na terenie Miasta i Gminy Chorzele, Kluby sportowe.	3 000,00 zł.

		8.Organizacja pozalekcyjnych zajęć edukacyjnych, artystycznych muzycznych, tanecznych, nauki rękodzieła itp. jako alternatywnej formy spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież z Gminy Chorzele (wynagrodzenie opiekuna, zakup artykułów).	MGKRPA psychologdy, pedagogdy, nauczyciele	Szkoły na terenie Miasta i Gminy Chorzele, OUK w Chorzelach I – XII 2020 r.	3 000,00 zł.
		9. Zakup wyposażenia i materiałów do zajęć profilaktyczno – edukacyjnych.	MGKRPA	Szkoły na terenie Miasta i Gminy Chorzele I – XII 2020 r.	2 000,00 zł.
4.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, alkoholowych i narkomanii.	1. Szkolenia i kursy dla : - członków MGKRPA, pracowników socjalnych OPS i ZI ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie - pedagogów oraz psychologów szkolnych, nauczycieli (podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą), - rodziców (wywiadówki profilaktyczne) - właścicieli i pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych - mieszkańców gminy.	MGKRPA	I – XII 2020 r.	4 000,00 zł.
5.	Wspomaganie instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych w rozwiązywaniu problemów alkoholowych.	1. Grupa wsparcia - współorganizacja spotkań opłatkowych i innych spotkań okolicznościowych, mitingów. - wspieranie wyjazdów profilaktycznych motywacyjno – rekreacyjnych oraz edukacyjnych.	MGKRPA, niepijący alkoholicy z grupy wsparcia	I – XII 2020 r.	2 000,00 zł.
6.	Wynagrodzenie członków Miejsko Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	1. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, motywowanie do podjęcia leczenia. - prowadzenie czynności zmierzających do	MGKRPA	I – XII 2020 r.	15 000,00 zł.

		orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu poddania się leczeniu w zakładzie leczenia uzależnień. - opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.			
7.	Kontrole przestrzegania zasad sprzedaży detalicznej napojów alkoholowych	1. Prowadzenie kontroli: planowanych, dodatkowych, doraźnych. - zwrot kosztów przejazdu, - wyjazdy do sądu, - wyjazdy na szkolenia kursy, - inne, np. zmierzenie odległości od punktów newralgicznych do punktów sprzedaży alkoholu.	MGKRPA zespół kontrolujący	I – XII 2020 r.	1 000,00 zł
Koszt realizacji programu					175 700,00 zł

V. Finansowanie programu.

Realizacja zadań Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Miasta i Gminy Chorzele finansowana będzie ze środków własnych gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

VI. Zasady wynagradzania członków MGKRPA w Chorzelach.

1. Za realizację zadań określonych w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dn. 26 października 1982 roku, w tym udział w posiedzeniach MGKRPA w Chorzelach przysługuje jej członkom wynagrodzenie w wysokości 150 zł brutto za każde posiedzenie.

2. Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia członkom Komisji stanowi obecność na posiedzeniu potwierdzona własnoręcznym podpisem na liście obecności zatwierdzona przez Przewodniczącego Komisji.